

KANNANOTTO

11.9.2015

Julkaistavaksi heti

Suomen on kannettava vastuunsa Euroopan pakolaistilanteesta

Suomen hallituksen on kannettava vastuuta pakolaisista ja hyväksyttävä EU:n komission ehdottama sitova menettely turvapaikanhakijoiden uudelleen sijoittamiseksi EU:n sisällä. Näin vaatii 16 ihmisoikeuksien, pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden parissa työskentelevää suomalaista järjestöä.

”Suomen on nyt yksiselitteisesti osoitettava vahva tukensa EU:n sisäiselle vastuunjaolle pakolaistilanteesta”, sanoo Ihmisoikeusliiton pääsihteeri Päivi Mattila.

EU järjestää 14.9.2015 Brysselissä hätäkokouksen, jossa päätetään muun muassa jäsenmaiden vastuunjaosta Eurooppaan saapuneiden pakolaisten osalta. Suomea edustaa kokouksessa sisäministeri Petteri Orpo.

EU:n on tuettava rahallisesti niitä jäsenmaita, jotka kantavat suurimman vastuun pakolaisista. Turvapaikanhakijoille on kiireellisesti taattava turvalliset ja lapsiystävälliset vastaanotto-tilat sekä pääsy terveydenhuoltoon.

Allekirjoittaneiden järjestöjen mielestä Suomen hallituksen on välttämätöntä tarkistaa linjastaan pakolaiskiintiön tasosta ja nostettava nykyistä pakolaiskiintiötä.

Laillisia ja turvallisia maahantulon reittejä edistettävä nopeasti

Suomen on aktiivisesti tuettava laillisten ja turvallisten maahantulokeinojen kehittämistä. Lähes 2800 ihmistä on menehtynyt viimeisen vuoden aikana yrittäessään saapua turvaan Eurooppaan.

EU:n aluevesien valvonnassa on vihdoin asetettava etusijalle pakolaisten, turvapaikanhakijoiden ja siirtolaisten ihmisoikeudet. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että valvonta- ja muissa rajaoperaatioissa noudatetaan kansainvälisiä ihmisoikeussopimuksia.

Humanitaaristen viisumien myöntäminen Suomen edustustoista mahdollistaisi laillisen ja turvallisen matkustamisen turvapaikkaa hakemaan. Tämä ei vaatisi lakimuutosta vaan viisumeja voitaisiin myöntää heti.

Hallituksen suunnitelma tiukentaa entisestään perheenyhdistämistä koskevia käytäntöjä on vallitsevassa tilanteessa kestämaton. ”Perheenyhdistämistä pitää päinvastoin helpottaa. Tiukentaminen lisää entisestään riskiä sille, että ihmiset pyrkivät kohti perheitään hengenvaarallisin keinoin”, sanoo Pakolaisneuvonnan toiminnanjohtaja Elina Castrén.

Ihmisoikeudet turvattava kaikissa tilanteissa

Eurooppaan saapuvista turvapaikanhakijoista lapset ja naiset sekä eri vähemmistöt kuten vammaiset sekä seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kuuluvat voivat olla erityisen haavoittuvia sekä lähtömaassa että matkalla.

”YK:n lapsen oikeuksien sopimus velvoittaa valtioita kaikkien lasten suojeluun. Tämä koskee myös kotimaastaan paenneita lapsia niin maalla, merellä kuin määränpäämaansa rannikolla”, sanoo Suomen Unicefin ohjelmajohtaja Inka Hetemäki. Turvapaikanhakijalapsille on turvattava psyykkisen tuen saanti, mahdollisuus lepoon ja leikkiin sekä pääsy kouluun. Ilman huoltajaansa paossa olevat lapset tarvitsevat erityistä suojelua.

Huomenna lauantaina 12.9. järjestetään ympäri Eurooppaa, myös Suomessa, tapahtumia, jolla kannustetaan EU-päätäjää turvaamaan pakolaisille turvallisia reittejä sekä toivotetaan pakolaiset tervetulleeksi Eurooppaan. Viesti on arvokas.

Allekirjoittaneet järjestöt muistuttavat, että EU:lla ja sen jäsenmailla on velvollisuus turvata pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden ihmisoikeudet. Euroopan Unionin on nyt osoitettava, että se pitää kiinni periaatteistaan ja ihmisoikeuksia koskevista velvoitteistaan.

Elina Castrén, toiminnanjohtaja, Pakolaisneuvonta ry
Hanna Heinonen, toiminnanjohtaja, Lastensuojelun Keskusliitto
Inka Hetemäki, ohjelmajohtaja, Suomen UNICEF ry
Frank Johansson, toiminnanjohtaja, Amnesty International Suomen osasto
Milla Kalliomaa, vt. pääsihteeri, Mannerheimin Lastensuojeluliitto
Jukka Kursula, puheenjohtaja, Edustajat turvapaikanhakijalapsille ry
Kalle Könkkölä, toiminnanjohtaja, Kynnys ry
Annu Lehtinen, toiminnanjohtaja, Suomen Pakolaisapu
Pirkko Mahlamäki, pääsihteeri, Vammaisfoorumi ry
Hanna Markkula-Kivisilta, pääsihteeri, Pelastakaa Lapset ry
Päivi Mattila, pääsihteeri, Ihmisoikeusliitto ry
Panu Mäenpää, puheenjohtaja, Seta ry
Milla Pyykkönen, pääsihteeri, Naisasialiitto Unioni ry
Marita Ruohonen, toiminnanjohtaja, Suomen Mielenterveysseura
Olavi Sydänmaanlakka, toiminnanjohtaja, Mielenterveyden keskusliitto
Riitta Särkelä, pääsihteeri, Ensi- ja Turvakotien Liitto ry

Lisätiedot:

Inka Hetemäki, ohjelmajohtaja, Suomen UNICEF ry, p. 040-5454 837
Päivi Mattila, pääsihteeri, Ihmisoikeusliitto, p. 050-5368195
Susanna Mehtonen, asiantuntija, Amnesty International Suomen osasto, p. 050-5232038